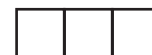

B5 När fabriken lägger ner och flyttar utomlands

Uppgiftsformulering

Notisen ovan (se elevhäfte) handlar om något som drabbat många små samhällen i Sverige. Fabriken där många arbetar läggs ner och flyttas någon annanstans.

Resonera om hur samhället och enskilda individer kan påverkas av en sådan nedläggning.

Uppgiften prövar följande del av kunskapskravet: delkunskapskrav 2

Eleven kan föra enkla/relativt väl utvecklade/välutvecklade och nyanserade resonemang om hur individer och samhällen påverkas av och påverkar varandra och beskriver då enkla/förhållandevis komplexa/komplexa samband mellan olika faktorer som har betydelse för individers möjligheter att påverka sin egen och andras livssituation.

Bedömningsaspekter

Progressionen i uppgiften består av:

- i vilken utsträckning svaret innehåller relevanta samband som visar hur en nedläggning kan påverka individer och samhället
- i vilken utsträckning sambanden beskrivs i flera led
- i vilken utsträckning svaret innehåller problematiseringar, exempelvis genom perspektivbyten eller jämförelser

Beskrivning av progressionen

Belägg för nivå E	Belägg för nivå C	Belägg för nivå A
<ul style="list-style-type: none"> • Svaret innehåller minst ett relevant samband som visar på hur en nedläggning kan påverka individ och/eller samhället. • Sambandsbeskrivningen är enkel och i ett led.	<ul style="list-style-type: none"> • Svaret innehåller minst två relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka både individ och samhälle. • Minst en sambandsbeskrivning är i flera led.	<ul style="list-style-type: none"> • Svaret innehåller minst tre relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka både individ och samhälle. • Minst två sambandsbeskrivningar är i flera led. • Svaret innehåller minst en problematisering, exempelvis genom perspektivbyten eller jämförelser.
Exempel på relevanta samband <ul style="list-style-type: none"> • minskad befolkning i samhället • ökad arbetslöshet • ökade kostnader för samhället • individer kan tvingas flytta för att hitta arbete på andra orter • servicemöjligheterna i samhället minskar		

Vanliga orsaker till att svar inte når nivå E

- Svaret innehåller inte något relevant samband som beskriver hur individer eller samhället kan påverkas av en fabriksnedläggning.

Belägg för nivå E

- Svaret innehåller **minst ett** relevant samband som visar på hur en nedläggning kan påverka individ **och/eller** samhället.
- Sambandsbeskrivningen är enkel och i ett led.

Exempel på svar

Samhället i en liten by kan påverkas stort, det kan flytta mycket folk som hade jobb och det kan påverka små livsmedelsbutiker osv. Många familjer försvinner då påverkas skolor/dagis och ett social samhälle.

Kommentar

Svaret innehåller ett relevant samband, att samhället påverkas genom att många flyttar ifrån orten. Eleven skriver att detta kan påverka skolor/dagis och butiker. Detta bedöms som enkla samband i ett led, det vill säga från orsak till konsekvens.

Belägg för nivå C

- Svaret innehåller **minst två** relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka både individ **och** samhälle.
- **Minst en** sambandsbeskrivning är i flera led.

Exempel på svar

Ekonomi för många skulle förändras då arbetslöshet ökar. Då arbetslöshet ökar så minskar skatteintagningen till kommunen. Då kommer kommunen behöva minska deras budget då bl a skola och utbildning drabbas. Det blir sämre utbildning då skolor inte får så mycket pengar och det skulle kunna slå till i framtiden då få är välutbildade nog att utföra vissa jobb. Helt enkelt så skulle ekonomin för många att förändras.

Kommentar

Svaret innehåller två relevanta samband, ett på individnivå och ett på samhällsnivå. Sambandet på individnivå beskriver en konsekvens där är en ökad arbetslöshet leder till en försämrad ekonomi för individen. Beskrivningen är enkel och i ett led. Sambandet på samhällsnivå beskriver hur minskade skatteintäkter slår mot kommunens ekonomi. Detta beskrivs i flera led, ökad arbetslöshet - minskade skatteintäkter för kommunen - mindre pengar till skola - sämre utbildning - sämre utbildad personal i framtiden.

Uppgiftens bedömningsanvisning fortsätter på nästa sida

Belägg för nivå A

- Svaret innehåller **minst tre** relevanta samband som visar på hur en nedläggning kan påverka både individ och samhälle.
- **Minst två** sambandsbeskrivningar är i flera led.
- Svaret innehåller minst en problematisering, exempelvis genom perspektivbyten eller jämförelser.

Exempel på svar

Samhället kan påverkas på många sätt, många personer i samhället kommer bli arbetslösa. Detta kommer också ske samtidigt. Man kommer att få ett överflöd av arbetslösa vuxna. Man måste då hitta nya jobb. Detta kan leda till att många flyttar. För om det är ett litet samhälle kommer det omöjligt finnas nya jobb till alla. Många väljer då att flytta och samhället kommer bara bli mindre. Många som jobbat på fabriken har säkert jobbat där i flera år och att syssla med det är det ända som dom kan. De väljer då att flytta för att kunna jobba med samma sak på ett annat ställe. Det är inget jätteproblem om några flyttar men om det är ett litet samhälle kommer det inte bli många kvar och ekonomin i samhället kommer inte gå runt. Andra butiker kanske måste stänga och ännu fler folk kommer att flytta. Men om det är ett stort samhälle kommer man inte märka så stor skillnad. De arbetslösa kommer hitta nya jobb eller läsa vidare till något annat för att sedan skaffa jobb. Individerna kan både få det jobbigt men ändå inte så jobbigt. För är man den personen som hittar ett nytt jobb snabbt så blir det inte så stora problem. Men är man inte det kan man få det svårt med ekonomin. Man kanske har den ända inkomsten och då få familjen eller du ekonomiska problem. Och är du bara utbildad till att göra keramikkrukor kommer du få jätteproblem att hitta ett jobb, och då måste du antingen läsa vidare eller få mer utbildning eller flytta någonstans där du kan jobba med keramik.

Kommentar

Svaret innehåller fyra relevanta samband, både på individnivå och samhällsnivå: att individen drabbas ekonomiskt, kan tvingas flytta för att hitta ett nytt jobb eller tvingas vidareutbilda sig. Sambandet på samhällsnivå beskriver hur stora utflyttningar får följd effekter t.ex. att butiker tvingas lägga ner.

Beskrivningen av de olika sambanden är i flera led. Ur individperspektivet beskriver eleven hur en nedläggning leder till arbetslöshet vilket i sin tur leder till att människor tvingas flytta och/eller vidareutbilda sig. Ur samhällsperspektivet beskriver eleven hur arbetslöshet och utflyttning påverkar små samhällen främst, då butiker tvingas lägga ner. Detta leder i sin tur till ytterligare utflyttning.

Svaret innehåller även problematiseringar då eleven visar förståelse för att ortens storlek är avgörande för hur mycket orten påverkas av en nedläggning, dvs. att små orter kan drabbas hårdare än stora. Eleven beskriver också hur olika individer kan påverkas olika hårt av en nedläggning t.ex. beroende på utbildningsnivå.